

— И тия ще паднат, — процеди през зъби Ванката.

Тия думи бяха казани тъй, че русият младеж трепна,

— „Да, тия ще паднат — ще дойде на власт партията на баща ми и тогава горко на тия! отмъщение . . . диво отмъщение с кал хвърлена в обратна посока.

А след туй пак падане, пак кал — вече върху него, върху сина, върху Ванката — неговият другар“ — мислеше по-нататък русият момък и нему се поискава в тая минута, страшно му се поискава, да зарази и другаря си с своите планове, да го отвлече от това, що му готвеше бъдещето.

— Знаеш що, Ванка! Ела и ти с мене! Ето — още два три месеца и — на воля, на чистота.

Ти думаш, че баща ти нищо немал, и без юнито ти ела при мене, напустни и ти туй за което те готвят — чиновничеството. Ела с мене! Наедно ще работим, ще се трудим — ти ще се сдобиеш с своя земя, с труда си — ще привлечем и други интелигентни и — знаеш, — една комуна! Комуна от интелигентни. Ще има и момичета, които ще ни оценят и ще дойдат при нас и едно селище ще основем! . . . Чудесно селище! С свое читалище, с музикален салон, с театр! — И съвсем свободен кът! Ще живеем светло, хубаво, както ние разбираме живота.

И почти с сълзи и молба в гласа си, русият момък додаде, обгръщайки с едната си ръка врата на другаря си:

— Съгласи се Ванка, да бягаме далеч от тука, от това блато . . .

Но Ванката пак не изясни лице — той измъкна врата си под ръката на другаря си и намръщено издума:

— Такъв си ти, Борисе, — теб ти е всякога светло на душата. Ти и с звездите само би живеял . . . Комуна! Свобода! . . . Щели да дойдат и момичета! . . . Ех, глава не практична! . . . Не знаеш ти, що ценят момичетата ни! Поет си и нищо повече. — Поет! Поет! — отвърна раздразнено Борис. — Чистота аз искам и свобода, истинска свобода! Един живот има да се живее — чисто искам да го преживея; да го преживея както аз си искам! . . . Та само аз ли тъй мисля? А тия колонии в Русия от разни интелигенти толстовци, поетика, фантазия ли е? Ех ти! Или у нас не може да има интелигентни хора, разбиращи по своему живота, които да съ способни на практика да приложат това, което мислят . . . Аз пак ще ти докажа — ще ти докажа, че по-хубав е моят път; тоест, животът ще го докаже. Ако не комуна, поне като свободен гражданин на тая страна ще проживея аз. И ще възпитам свободни граждани наоколо си. Само свободен, независим.